

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za pol leta „ 3.—; „ 4.50
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov.,
v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbo brez priložene naročnine se upravnistvo ne osira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, kor ne frankovano se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglaš in oznanila se računa po 8 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računa po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so preste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»Edinost« je »off«.

Vabilo na naročbo.

8. t. oktobrom začelo je IV. četrtletje XIV. tečaja našega lista. Vabimo zato naše gg. naročnike, da svojo naročbo o pravem času obnove, da ne nastanejo neredi v pošiljanju lista.

Opozorjamo ob enem gg. naročnike, kateri svojega dolga doslej niso še poravnali, da svojo dolžnost čim prej storé.

Cena listu je:

za vse leto gl. 6.—
za pol leta gl. 3.—
za četrt leta gl. 1.50

Prihodnja doba bode tim zanimi večja, kajti vršile se bodo v njej deželne volitve v Trstu, o katerih bomo natančno poročali. Vabimo tedaj slov. rodoljube, da naš list tudi gmotno podpirajo in širijo. Stare naročnike prosimo, da nam še dalje ostanejo zvesti ter poravnajo, ako imajo še kak dolg pri upravnistvu; nove pa, da naročivši se zajedno tudi plačajo.

Upravnistvo „Edinosti“.

Pred volitvami.

Naposled je uradni list vender prišel razpis volitev, katere prično v mestu 4., v okolici pa 17. novembra. Italjani obeh strank „vladni“ ali „konservativci“ in rudeči ali „Progressovci“ napeli bodo vse svoje žile, da si pribore kolikor mogoče sedežev v mestnem zboru.

O bojih v mestu samem negovorimo, obračamo se tu le do vas, okoličani, kateri si 17. p. m. izvolite iz svoje srede šest mož, da vas bodo zastopali v mestnem in deželnem zboru, potegovali se za vaše koristi in branili vaše pravice pred brezobzirno italjansko večino. Šest poslancev za celo okolico broječo nad štirideset tisoč ljudi je pač premalo v primeri z mestom, katero jih voli v vseh 4 razredih 48. Ta šestorica pač malo zamore nasproti tako ogromnej laškej večini. In vender še teh zastopnikov nam laški gospodje ne dajejo pustiti, z zvijačo in nasilstvom bi nam radi še te oteli. — Vsak okoličan pač dobro ve, kako je pri italjanskih meščanih v časih. Italjanska gospoda nas pita vedno le s „ščavi“ in drugimi psokami ter nema za nas dobre besede. Kjer li morejo Lahi okoličane izpodrinuti ter jim prikratiti zaslužek, storijo to brezobzirno. Naši ljudje naj li malo pomislijo, koliko zaslužka so imeli nekdanj v mestu in koliko ga imajo danes. Povsod, kjer so si nekdanj naši okoličani služili denar, spravili so Lahi dan danes same Furlane. Laški trgovci in podjetniki ravnaajo se vsi po vzgledu slavnega magistrata ter urivajo povsod tujce, kjer so delali vedno naši ljudje. Okoličanom so pustili samo najtežja dela, ki najmanj nesejo, a tudi te ker bi je slabotni Furlani še opravljati ne mogli! Da ne omenjamo drugih večjih podjetij vprašamo samo: koliko naših okoličanov je našlo delo pri sv. Sabi, koliko pri zasipanju morja v novi luki? — Koliko naših ljudi se masti v mestnih službah? — In vender bodo te dni Lahi vseh barv kar preplavili okolico; govorili bodo našim kmetom na sree, lizali se jim ter jim pripovedovali, kolike koristi jim dajejo me-

ščani, kako za nje skrbijo in se trudijo za njih napredek. Drugi bodo napeli zopet druge strune, grozili jim bodo, da ako ne volijo tega in tega, da je laška gospoda stane ter jim vzame ves zaslužek, črnili in obrekovali bodo naše voditelje, da so nemirneži, da delajo za se in da jim blagor okoličanov ni na misli. Mi svarimo naše volilce pred temi ljudmi. Ti se zavijajo v ovčjo in volčjo kožo ter si prizadevajo z lepa in z grda zmamiti vas in zmaličiti. Plačevali vam bodo tudi za vino, da bi s tem kupili vaše glasove.

Od naše stranke bi zastoj kaj tacega pričakovali, denarja od nas ne dobite ne sladkih obetov; mi vas učimo samo poštenosti. Dokazali smo vam, da Lahi ne skrbijo ne za vaš blagor ne za vaš napredek. Ako bi mogli, bi vas vse na en dan spravili ob zaslužek, ob imetje in jezik. Vzeli so vam vse stare pravice, škodili so vam materijalno in moralno in sedaj vam hočejo vsiliti še „svoje“ ljudi za poslance, da bi se ja nikdo ne oglašil v mestnem zboru ter gospodom Lahom povedal, kake krivice se vam gode. Okoličani ne dopuščajte tega. Bodite ponosni na svoj narod in svojo preteklost, v kateri ste si po svoji volji zbirali tudi župane ter volite sedaj take moze v mestni zbor, ki imajo srce za vas, ki se bodo potegovali za vaše interese in vas branili laškega nasilstva. Sramota bi bila, da bi največji nasprotniki, ki vas zaničujejo in povsod spodkopujejo, da bi ti prodrli pri občinskih volitvah. Ne dajte se varati laške gospode sladkim besedam in obljubam, držite se trdno svojih ljudi. Te volite složno in brez straha, pokažite Lahom, da niste „ščavi“, ampak zavedni Slovenci, kateri so si v svesti svoje vrednosti in svojih pravic.

Dolžnost vsakega zavednega okoličana je, učiti svoje sosede o narodnih dolžnostih in svariti je pred laškimi agitatorji. Pokažite vrli okoličani, da niste še taki kakor so ti sprijeni Lahi, ki vas vabijo sedaj na svojo stran, in da se jim ne prodajete kakor bebi. Bodite ponosni ter odganjajte tuje pokupovalce od sebe. Vaše geslo naj bode: Bodimo svoji, potem se ravnajte!

Deželni zbori.

Istrski.

Seja dne 10. oktobra.

Ob 10. uri zbrali so se zastopniki v stolni cerkvi k slovesni sv. maši katero je bral presv. gospod škof dr. J. Flapp.

Po sv. maši so odšli poslanci v prostore deželnega odbora, kjer so se mej seboj pogovarjali skoraj do poludne. Na to so šli v zbornico vsi razven jednega. Od virilistov je bil navzočen samo presv. g. škof dr. Flapp. Galerije so bile polne občinstva. Na to stopi v zbornico predsednik gosp. dr. Matej Campitelli in vladni zastopnik c. kr. namestniški svetnik g. Aleks. vitez Elushegg. Zavzel je mesto na desnici g. dež. predsednika, na levo je bil dež. podpredsednik g. dr. Anton Dukić. Prvi je spregovoril v italjanskem jeziku rekoč, da je Nj. Veličanstvo imenovalo z odlokom

od 1. sept. t. l. dež. poslanca dr. M. Campitelli deželne glavarjem za mejno grofijo Istro in dež. zastopnika g. dr. A. Dukića njegovom namestnikom v ravnanju dež. zbora. Na to so vsi prisegli. Predsednik rekel je „prometto“, podpredsednik: „obechajem“.

Na to so vsi trije posedli na svoja mesta in predsednik zbora je prečital nastopni govor:

Spoštovana gospoda zastopniki!

Počasten po zaupanju vrhovnega gospodarja s prvo častjo v pokrajini, koja je najviša služba za katero lahko teži svoboden državljan, zahvalen cesarske milosti, sprejel sem isto kot rodoljubno dolžnost čeprav, poznavajoč samega sebe sem spoznal, da nesem kos toli težki zadaci ter sem želel, da bi bil na moje mesto pozvan kdo drugi sposobnejši od mene.

Ko sem isto sprejel trepetajočim srcem, tešilo me je zadovoljstvo pokrajine; in prirejene mi svečanosti, koje mi bodo ostale zmiroma v uzornem spominu, četudi nadkriljujejo moje zasluge, dale so mi ozbilno misliti je li bodem mogel odgovarjati zahtevam.

Moja prošlost vam je jamstvo za mojo bodočnost; — čistoča značaja, poštenost in stalnost načel, ozbilnost in vztrajnost volje, vse življenje posvečeno dobru moje ožje domovine —; evo vam mojih naslovov, koje hočem ohraniti neskaljene.

V izvrševanju teške dolžnosti predsednika tega slavnega zbora in glavarja dež. odbora, bode mi nedvojbeni kašipot zakonik in dež. pravilnik, blagor in čast Istre, a stalen vodeč vzgled slavni moj predšastnik, kojega si jemljem za učitelja. Prejemajoč visoko čast in vedoč, da njej nesem dorasel, računam sem stalno namodrost, rodoljubno samozatajevanje in dobrohotno potrpljenje Vaše, mej katerimi brojim toliko starih prijateljev in drugov, in na razumno in marljivo sodelovanje ostalih in slavne vlade“.

Marisikaj se bode razpravljalo v tem zasedanju deželi v korist, a da se zadeve razpravljajo složno in objektivno, za to je neobhodno potreben jezik od vseh razumljen — oni jezik, ki je bil vedno jezik zbora. (pri večini: bene; pri manjšini smeh). Dalje poziva zastopnike k složnemu in sporazumnemu delovanju in da izrečejo prem. cesarju čute verne udanosti (večina: evviva; manjšina: živio!)

Na to vstane podpredsednik dr. A. Dukić ter izreče v hrvatskem jeziku nastopni govor:

Visoki sabore!

„Stupajući na ovu odličnu stolicu izričem svoja čuvstva duboke zahvalnosti napram Njeg. Veličanstvu cesaru i kralju, koje me je na nju milostivo pozvalo; izjavljam, da ću nepriistrano izvršiti svoje dužnosti, ako se pruži zgoda da budem imao zamjeniti presvjetloga gospodina predsjednika i očekujem od gospode drugova, da će me pri tom blagohotno podpirati“. (Članovi manjine uskliknejo živio! Začetkom govora je bilo slišati nemirno gibanje na galeriji, ki je pa ponehalo, ko

so se čuli glasovi na strani večine, da ponehajo). Na to predstavi predsednik vladinega zastopnika, ki je zbor ogovoril prej laški potem pa hrvatski poudarjajoč ravnopravnost hrvatskih poslancev z laškimi rekoč, da imajo prvi popolno pravico govoriti v svojem jeziku. Na to prečita predsednik navadno formulo in poslanci so prisegli.

(Druga seja dne 12. t. m.)

Ta seja je vzela našim poslancem tako rekoč vse upanje do sporazumljenja in složnega postopanja z italijansko večino.

Na dnevnem redu je bila verifikacija volitev namreč onih, proti katerim se neso stavili utoki. Tudi naši zastopniki so potrdili s svojimi glasovi vse izvolitve italijanskih zastopnikov. Ali tako se ni ravnalo z narodnimi poslanci. Na predlog dr. Bubbe so se izročile verifikovalnemu odseku celo one izvolitve naših zastopnikov, proti katerim ni bilo nikacij ugovorov. Niti jedna izvolitev naših zastopnikov se ni potrdila. Vseh 9 hrvatskih zastopnikov se je izročilo tedaj verifikovalnemu odboru. Za predlog dr. Bubbe sta glasovala z večino tudi okrajni glavar Conti in profesor Babuder.

Preiskovalci in tajniki so se izbrali izključljivo od večine; dva slovanska zastopnika sta v finančijalnem in dva v verifikovalnem odseku; v ostalih treh odsekih samo po jeden namreč: v šolskem, politično-pravnem in imunitetnem. Uredjeno je vse tako, da v teh odsekih naši zastopniki ne bodo mogli oddati niti glas manjšine.

S tem, da ni hotela deželnozborna večina potrditi nobene izvolitve slovanskih zastopnikov, napovedala je boj našim poslancem in tega bode tudi imela.

Nasproti tem nečutenim dejanjem kaj pomagajo one sladko-medene besede, s katerimi je deželni glavar vabil ves zbor, da složno deluje v blagor Istre? Te besede neso res drugega nego slabo izumljeno prilizovanje in potuhnjenost.

Kranjski.

(Prva seja, dne 10. oktobra.)

(Dalje.)

Nato vsi poslanci storé obljubo v roke g. deželnega glavarja. Po obljubi poslancev, ki so došli v polnem številu izvzemši prevzvišenega gospoda knezoškofa, spomni se deželni glavar umrlih članov. Z nemškimi besedami poudarja vrle zmožnosti pokojnega Karola Deschmanna kot parlamentarca, učenjaka, kustosa in domoljuba, dalje značajnost in priljubljenost pokojnega barona Cojza. Slovenski govorec spominja se dež. glavar prehitre smrti dr. Samca, ki je bil v gospodarskem odseku večak in znan slovenski pisatelj. Konečno pozove poslance, naj v znamenje vstanejo, kar se v spomin zabeleži v zapisnik današnje seje.

Potem dež. glavar našteva nekaterih sklepov prejšnjega zbora. Tako je za deželo prevažna cestna postava dobila Najvišje potrjenje. Prošnja, da bi se ohranila gimnazija v Kranji, ni bila uslišana, a upanje je, da bodo poslanci z združenim postopanjem ohranili za deželo prekristni zavod. V novem zasedanju bode treba rešiti prevažno vprašanje, ki se tiče osuše-

vanja ljubljanskega barja. Uže nekaj let in tudi letos je voda na barji naredila na tisoče in tisoče škode. Ker se je deželni odbor z močvirskim odborom uže dogovoril o tej stvari, treba je le še potrdila deželnega zbora, in prihodnje leto bode se moglo delo prirediti.

Sklep gledé ceste čez Wagensperk radi formalnosti ni potrjen. Ker je to vprašanje postalo uže morska kača deželnega zbora, treba bode vendar uže to stvar končno vrediti. Srečna je bila misel in prekoristen sklep, da dežela sama v svoji režiji pobira naklado od žganja. Dežela je s tem pridobila nad sto tisoč gld. dohodkov. (Dobro! Dobro!)

Deželni predsednik je predložil zakon, s katerim se izdajejo na podlagi zakona z dne 17. junija 1888 leta drž. zak. št. 99 določila o plačilu za verski pouk po javnih ljudskih šolah, dalje zakon o vzgojevalnicah in učilnicah za gluhoneme in slepe otroke.

Rediteljema sta bila izvoljena poslanca Kersnik in baron Lichtenberg, verifikatorjema: Stegnar in dr. Schaffer.

Poslanec kanonik Klun nasvetuje, naj se vse volitve deželnih poslancev potrdijo, ker proti nobeni izvolitvi ni došel ugovor. Nasvèt soglasno obvelja. Volitev finančnega upravnega in gospodarskega odseka za deželnozborsko letno poročilo se odloži za popoldansko sejo.

Deželni glavar dr. Poklukar naznani priloge, katere je predložil deželnemu zboru kot poročila; vseh prilog je 28. ki se izročé dotičnim odsekom.

* * *

(Druga seja ob 4. uri popoldne.)

Deželni glavar g. dr. Poklukar konstatuje sklepčnost in, ko se je prečital in potrdil zapisnik prve seje, naznani, da je muzejско društvo povabilo poslance, naj si ogledajo muzej in poučé o potrebah. Dalje našteva razne peticije, ki se izročé finančnemu odseku, in sicer: Upravištvu deželne posilne delavnice v Ljubljani predloži prošnjo paznikov II. vrste in pomočnih paznikov za pomnoženje definitivnih pazniških služb; isto upravištvu prosi, naj bi se nadpazniški vdovi Urši Dobnikar zvišala provizija; gimnazijsko ravnateljstvo v Kranji prosi podpore za uboge dijake; društvo za postrežbo bolnih dijakov na Dunaji prosi podpore; podporno društvo za uboge dijake na c. kr. visoki agnomni šoli na Dunaji prosi podpore; deželni šolski svet je izročil prošnje bivšega učitelja Mat. Prašnikarja v Podkrajji pri Zagorji, Helene Zarnik, učiteljeve žene na Vrhopolji, dalje učitelja Janeza Zarnika v Nevljah in vdove Magdalene Kratochvil za podporo; odbor za poljedelsko razstavo na Dunaji prosi podpore za premije kranjskih razstavljalcev; rektorat c. kr. tehniške visoke šole v Gradci prosi podore; Josip Trtnik, gojenec operne šole v Pragi prosi podpore; okr. cestni odbor v Senožečah prosi odpisa dolga deželnemu zakladu v znesku 1848 gld.; vodstvo deželne vinarske šole na Grmu je poslalo prošnjo suplentla Fr. Stuparja za podporo v popolenje kmetijske prakse; podpore prosi Fr. Majdič, diplomiran živinozdravnik; Marija Kreč, vdova dež. tajnika prosi 400 gld. pokojnine in vzgojevalnih doneskov za otroke; županstvo v Bledu prosi podpore 500 gld. za popravo mosta čez Savico pod Bodešćami čez Ribno v Zagorice; podpore prosijo Miha Ruppe s Toplrebri, vdova dež. kancelista M. Zapletal, učiteljeva sestra Marija Novak, učiteljeva vdova Filomena Vidmar; šolska občina v Cirknici prosi podpore za poravnanje dolgov za šolsko poslopje; Lichtenturnov sirotinski zavod prosi zvišanja oskrbovalne pristojbine; Uršula Zanoškar, vdova dež. oficijala, prosi podaljšanja milošćine.

V finančni odsek so bili izvoljeni: Dr. vitez Bleiweis, Detela, Gorup, Hribar, Klun, Luckmann, Murnik (načelnik), dr. Schaffer, baron Schwegel (namestnik), Šuklje, Višnikar, dr. Vošnjak, baron Wur-

bach; v upravni in gospodarski odsek Braune, Detela (načelnik), Kavčič, Kersnik, baron Lichtenberg, Murnik, Pakiž, dr. Papež, Povše, baron Taufferer (namestnik), dr. Tavčar; v odsek za letno poročilo: Ervin grof Auersperg (namestnik), Leon grof Auersperg, Klein, Lavrenčič, Ogorelec, Pfeifer, baron Rechbach, Stegnar (načelnik), Žitnik.

Politični pregled.

Notranje dežele.

V gališkem deželnem zboru so jako živahne razprave zaradi verifikacije raznih volitev. Ruski poslanci krepko povdarjajo svoja prava ter slikajo v živih, a vendar resničnih barvah poljske večine brezozirnost in skrajno nasilstvo o volitvah. Vodja ruske stranke Romančuk je ožigosal tudi postopanje vlade; ki se je v volitvah jako pristransko ponašala. Namestnik Badeni je pač obljubil nastopivši svojo službo, da bode obem narodnostim enako pravičen ter da bode uradnikom prepovedal, mešati se v politiko. Sedaj po izvršenih volitvah smo poznali, da njegove besede pomenijo za Ruše le to: umori kokoš tako, da ne bode preveč kričala. Poljaki si prizadevajo vneti prepir mej Mlado in Staro-Rusi trdeč, da nima upliva in zaslombe v narodu ni eni ni drugi. No Rusi dobro zavračajo te napade ter se jim nočejo vsesti na limanice in se prepirati mej sabo njim na ljubo.

Prvi sad zveze nemške liberalne stranke z italjanskim veleposestvom na Tirolskem je ta, da je voljenih v deželni odbor enako število liberalcev in klerikalcev. Posledni so vsled tega silno razburjeni ter ostro obsojajo zvezani stranki, očitajoč jima, da tajiti slavno preteklost Tirolske itd.

Mej češkimi listi in novo „Prešo“ se je vnela huda polemika „Neue Fr. Presse“ je očitala Staročehom, da so zavrgli svoj stari program in da jim češko državno pravo ni več mar. Mladočehom očita nedoslednost, češ, da so še pred kratkem zmetali češko državno pravo, za katero se sedaj potegujejo. „Politik“ idignirano zavrača ta očitanja, češ da nima dunajski listi najmanjšega povoda Staročehom kaj takega očitati. Tudi ako bi večina v češkem deželnem zboru zavrgla mladočeško adresu, ni s tem še dokazano, da se ne strinja z nje stvarno vsebino. Mladočehi zavračajo dunajski list zopet po svoje, trdeč da so oni zmetavali samo prazno cerimonijo kronanja, za češko državno pravo borili so se vedno v tem smislu, da Češka država zadobi samoupravo in oni upliv na vnanjo politiko cele države, kateri jej gre po naravnih zakonih.

Vodja nemške levice v moravskem deželnem zboru je izustil te dni govor v klubu svoje stranke, v katerem pravi, da sedanji položaj za Nemce v Avstriji ni neugoden in da se da njih stanje, ako bodo znali izkoristiti vse okoliščine premieniti v prav ugodno. V to svrhu preporeča slovo vseh Nemcev v Avstriji ter svari pred cepljenjem v mlade in stare; kar bi imelo za Nemce tako slabe posledice, kakor razcepljenost češkega naroda na Češkem. Vender se je oglašil naposled nemški mož, ki odkrito priznava, da se Nemcem ne godi tako slabo, kakor kriče. Svete pa, ki jih dr. Sturm daje Nemcem, morali bi si tudi vodje slovanskih narodov vzeti k srcu.

V hrvatskem saboru je Madjarom Egeradorfer v tri ure dolgim govoru polemizoval proti opoziciji. Zagovarjal je regnikolarno deputacijo ter si prizadeval dokazati da plačuje Ogerska deficite Hrvatske. Ante Starčević je kratko izjavil, da njegova stranka zanika vsako pogodbo z Ogersko ter da o tej tudi ne bode glasovala. Pri tej priliki je jako ostro napadel zmerno opozicijo. Madjaroni so mu blokali.

Madjarski finančni minister je sestavil letos jako ugoden proračun, ki kaže 355 milijonov dohodkov izdatkov pa komaj za 400 tisoč več. To bi bil skoraj proračun brez deficita. No, ako bi ga kdo natačno študiral, dokazal bi gospodu finančnemu ministru, da je dohodke cenil previsoko in troške računil prenizko. Vátel se je za več milijonov, ki nam kažejo pravi deficit.

Vnanje dežele.

O pohodu ruskega carja v Berlinu pišejo še vsi listi. Vzlasti nemški listi povdarjajo, da je težišče politične strani tega pohoda v pogovorih s knezom Bismarkom in nemškim cesarjem. Kaj je car govoril z Bismarkom se še ne ve, izvestno pa je, da bodo ti pogovori znatno pripomogli k uterjenju mira. Po odhodu ruskega carja je nemški cesar govoril še pol ure z Bismarkom, da poizve, kaj sta govorila s carjem. Tudi ruski listi govoré o nekakšnem političnem pomenu berlinskega pohoda.

Srbska skupščina se je sešla. Radikalna večina si je ustanovila klub, izvolili si predsedništvo ter sestavila klubova pravila. Radikalci so sklenili ne rušiti sedanjega ministerstva in ne izzivati razpora mej regentstvom in vlado. O kraljičinem vprašanji sodijo radikalci, da ne spada pred skupščino in da je to samo privatni razpor mej kraljevimi soprog. Liberalcem so radikalci ponudili eno mesto v verifikacionalni komisiji. Liberalci so to odbili.

Na francoskem se oglašajo ministri. Spuller je te dni govoril v Epineuse lep govor v katerem se spominja volitev iz 22. septembra in 6. oktobra v katerih je zmagała zmerna in odločna politika. Franciji je najbolj potrebna konservativno-republikanska stranka. Naposled je pil na zdravje Carnotovo, na Gambettovo tradicije. „Dolžnost in pravičnost mora preroditi čast Francije, živela edina in nerazdeljiva republika.“ Tudi vojni minister Freycinet je govoril na shodu strelcev ter rekel mej drugim: „Red in disciplina dajejo moč narodom in državam ter navdajajo druge s spoštovanjem do njih.“ Pač zlate besede, katere si lahko vsakdo vzame k srcu.

Italijanski ministerski predsednik Crispi izustil je te dni v Palermi velik govor, v katerem dokazuje, da je mir zagotovljen. Italija potrebuje miru ter se noče z nikomur bojevati; ni se ji treba bati vojske, ne sme je pa izzivati.“ O notranji politiki govoreč, rekel je, da treba z vso odločnostjo pobijati republikance, socialne demokrate in anarhiste, ki delujejo na to, da spodkopljejo monarhijo. S tem govorom si je Crispi pridobil kraljevo priznanje. kralj mu je brzojavno čestital. Nemški listi silno hvalijo Crispijev govor.

DOPISI.

Iz IV. volilnega okraja v okolici 15. oktobra. Otroški vrt v Rojanu podružnice sv. Cirila in Metoda na Greti imel se je odpreti še v tem mesecu, a vsled nepričakovanih zaprek se bode otvoril še le meseca novembra. Ko se je zvedelo, da bode treba nadomestiti lesene stopnice dotične hiše s kamenitimi, mislilo se je, da se to dovrši v 8. dneh. Ko se je jelo pa stare, lesene stopnice podirati, pokazalo se je, da so bile te postavljene na zelo slabej podlagi, in bilo je treba celoma podreti nekatere zidove predno so se jele staviti nove, kamenite stopnice. Tega si ni nikakor pričakovalo predsedništvo naše podružnice še manj pa hišni gospodar, kateri bode imel pri tem velike stroške. Ko so se vpisovali zadnje nedeljo otroci v imenovani otroški vrt, prišla je neka ženska — Kranjica ter zahtevala, da se jej vrnejo dotični listi svojega uže vpisanega otroka. Ko smo jo vprašali zakaj jemlje liste nazaj, odgovori nam, da bode

vpisala svojega otroka v vrt „Pro patrie“ na Greti, češ, da tam dajo več, namreč: obleke in jesti! Res, lep izgled dajejo Kranjci okoličanom! Ni čuda ako naši okoličani enake brezvestne Kranjce nazivljejo s „čufarji“; mesto da bi ti pot kazali okoličanom in se krepko potegovali za slovenski živelj, postali so največji zaščitniki „Pro patrie“. Sramota za one Kranjce naseljene v Rojanu in na Greti, kateri tako prodajajo svoj rod; s tem si ne bodo pač pridobili časti pri okoličanih! K našej podružnici je pristopil te dni jeden nov ustanovnik in v kratkem pristopi menda še drugi gospod kot ustanovnik. Hvalevredno je to; ali vendar se Rojančani, Barkovljani in Gretarji premalo zanimajo za podružnico; posebno sedaj bi morali več k podružnici pristopati, ko se uže odvarja otroški vrt v Rojanu. Svetovivanska podružnica šteje 8 ustanovnikov, Gretarska pa, katere je ustanovljena za celi IV. okraj šteje le štiri! Žal, da se ne najde v IV. okraju domačinov, kateri bi žrtvovali enkrat za vselej 10 gld. v prid domovine, v skrbno vzgojo nedolžnih otročičev. Še vedno upamo, da ne bodo zaman naše besede; v IV. okraju se najde pač dovolj domačinov, kateri bi lahko postali ustanovniki. Opozarjamo posebno Rojančane na to; s pomočjo domačih rodoljubov vtegne se tamošnji otroški vrt s prihodnjim letom še razširiti; naj se ti pa ne obračajo v vsih obzirih le na predsedništvo, katero ni pač vzrastle pod perutima novčnega Boga! Dosedaj ni pri našej podružnici še nobenega pokrovitelja; mislimo vendar, da bi se našel kdo v vsem IV. okraju, kateri bi mogel pristopiti „kot prvi pokrovitelj“ k podružnici. Dakle veljaki IV. okraja: Naj vendar ne padejo te besede na pečena tla, temveč naj obrode bogatega sadu!

Volitve so pred dvermi, magistratna garda se v kratkem aranžira! Capoville, poljski čuvaji in drugi enaki „visoki magistratni uradniki“ imeli bodo polne roke dela; v našem okraju je posebno na glasu znana barkovljanska ekselencia. Radovedni smo, je-li bode to človečo še pošiljalo naše ljudi k g. Nabergoju, ko bode prosili za ubožni list? Proseški capovilla se je uže spekel, ko se je postavil proti časti velepoštovanega našega poslanca. Kdo ve, da se ne speče še kdo drugi? X.

Iz Skednja 14. oktobra. (Izv. dopis). Nam se zdi čudno, še čudnejše se mora zdeti častitim čitateljem „Edinosti“, da se od nas, v malem času dopisuje več, kakor se je do sedaj v petih letih. Kako bi se ne čudili temu pa, da se nekdo zagovarja proti zadnjem dopisu v Vašem listu? V drugih dopisih iz Skednja bilo je o cerkvenih razmerah več omenjenega in vse, kar je bilo potoženo traje še danes. Mislimo, da bi se moglo opravičevati še-le po poravnanju, a zadnjega ni. Kdor je razžaljen naj se blagovoli zadovoljiti s tem, da popravek v zadnjem listu „Edinosti“ je veljaven za letošnjo Rožnovensko nedeljo. Razžaljen bode liki gospodje z magistrata, ki prihajajo semkaj za sv. R. T. ali na obnašanje, ki neradi slišijo slovenski bodisi v cerkvi ali zunaj. Smrdi jim slovenščina kakor „Mattinu“ tobak ki ga pušijo okoličani. Slovenščina jim ne diši, kajti jo govore slovenski okoličani tržaškega mesta; kakor jim ne diši tobak zato, ker je tobak, a smrdi jim zato ker je avstrijski tobak. Ako bi imela italijanska vlada tobačni monopol v Avstriji, gotovo bi jim ne smrdel.

Okoličani si bodo dobro zapomnili tako vmazano razžaljenje, s kojim nas uradni „Mattino“ izziva slikajoč nas z najsurrovejšimi psovskami in blatom kakor divje Zulu-Kafre. Enako si zapomnimo tudi mi Skedenjci razžaljenje, ki je čutimo ker se nekje tako brezozirno postopa z nami, dočim bi si uprav od tam želeli in upali pravice.

Nikdar nismo bili prijatelji nemirom in razporom, temveč gledali smo, da se domače stvari bodi si tudi delikatne npravi poravnajo mirnim putem. Ali nezadovoljnost in razpor se sedaj mej nas nekako sili. Žalostno, res žalostno je, da edina tolažba k rešitvi teh nedostatkosti, nam je edino le zguba tega, kar so branili in ohranili nam naši pradedje in očetje, in hranimo zvesto tudi mi, a nismo si v svesti jamčiti, da to po nas podedujejo naši potomci, kakor smo mi podedovali od naših prednikov.

V Škrbini na Krasu 15. oktobra t. l. Cenjena „Edinost!“ Gotovo ni občini v nečast, ako spregovorim nekaj besed o naših domačih razmerah! Letošna letina prinesla nam je zasluženega plačila; z vsem se moremo zadovoljiti, posebno trte so nam letos obrodile, ne sicer obilo, a kar je, to je prav dobro! Nadejati se je izvrstnega vina, tedaj kupci le k nam, gotovi ste najboljšje postrežbe! Kaj bode v prihodnje, ne vemo! Trte so jako oslabiljene po strupeni rosi; Bog nam tedaj tudi za naprej obilo pomagaj!

Ne morem si kaj, da ne bi pohvalno omenjal našega gospoda župana, kajti pod njegovim nadzorništvom napravila se je letos lepa, izvrstno izdelana občinska cesta iz Škrbine čez Mihalje v naše vinograde in v bližnje selo Pedrjevo. To je gotovo hvalevrednejše nego so naše pred kratkem časom nastavljenе nove cerkvene orglje, o katerih bi človek gotovo ne mislil, ako jih ne presoja po veliki lepej omari — da so stale kedaj naše občinarje okolu 1800 gl.! Strašanska svota za nas!

Rad bi javil kako veselo vest, a žali-bože ne morem.

Petje, ki se je pred letom dobro gojilo, to je zaostalo in rekel bi, skoraj zadremalo. Naša mladina ki je po vsem še na dobrem glasu, privedla bi se gotovo na narodno pravo pot in bi ne hrepnela več po znanih kraških javnih plesih, ako bi se ustanovilo pri nas „bralno in pevsko društvo“.

To je mogoče, kajti vas ima lepo število občinarjev, kateri bi gotovo, videvši, da je to v korist nežnej mladini — stvar radi in obilo podpirali!

Napredek mora tudi pri nas na dan, dragi vaščani! Ni treba dremati, vzbudite se; ne izgovarjajte se, da nimate voditeljev, le sami na noge. In spoznali bode sad vašega truda. Škrbinčan.

Iz Podgrada 18. oktobra. Zadnja „Edinost“ ima poročila o dveh zborovanjih pri nas, o podružnici sv. Cirila in Metoda i o kmetijski zadrugi. Obe društvi lepo napredujeta, pri obeh zborovanjih bili smo vsi zadovoljni, veseli, složni. Ugaja nam napredek na narodnem polju. Obe društvi vzdržujeta i razvijata se brez uradniške pomoči. Zakaj ne bi tudi tretje, ki zamen pričakuje pomoči iz uradniških krogov in za to hira? To je „bralno društvo“.

Bralno društvo ustanovilo in vzdrževalo se je največ iz obzira na uradnike. Potrebno je tako društvo posebno v taci krajih, kjer ni pričakovati Bog ve kake zabave. Ono mora biti središče, zbirališče vsaj inteligentnejših oseb, da sem ter tje vsaj nekoliko ur v prijateljski družbi prežive, razne časnike čitajo ali se pa drugače pošteno zabavajo. To društvo, nekda evetoče, zdaj hira, a oni, ki bi morali v lastno korist podpirati in vzdržavati ga, prodajajo „dolgi čas“, zdehajo in zabavljajo, da v Podgradu ni nič vzajemnosti, da vsak vleče na svojo stran itd. A sami so vse zakrivali! Baš zaradi uradnikov, da se omogoči pristop vsacemu, je v pravilih določba, kakoršna se ne nahaja morebiti nikjer, namreč, da društvo se ne vtika v politiko i da more biti njega član vsak brez obzira na narodnost. Društvo je torej nepolitično, internacijonalno.

Društvo je zadnjikrat prav lepo napredovalo, ko je bil sodnik go p. Dejak

tu in so bili vsi uradniki vpisani. A po njegovem odhodu izstopili so vsi. Naj ugovarja kdor hoče, naj pere zamorca komur ljube, mi imamo še vedno prepričanje, da je to zakrivil naš plemeniti sodnik gospod Kuhačević, kateri je pod veliko-hrvatsko zastavo prijadral v Podgrad. Gospoda somišljenici! Sramotno bi bilo, da nam propade društvo zaradi tega, društvo ki uže kaci 15 let obstoji. Ne verujte laži, ki se trosi po Podgradu, da je prepovedal pristop uradnikom (ali bolje rečeno ukazal jim izstopiti) presvetli predsednik višjega sodišča g. Defacis. Zakaj vendar bi se ta gospod baš za naše društvo toliko zanimal? Zakaj bi on hotel, da se uradniki baš v Podgradu brez potrebe dolgočasijo in odtegnejo družtenemu življenju, ko jim vender drugod to ni zabranjeno in jim tudi zabranjeno biti ne more in ne sme. —

Poskusimo še enkrat, zadnji krat. Spravimo slovensko zastavo, katera nam je bila pred mnogo leti od velecejenjena rodoljuba darovana in nad družtenim domom zavihra naj častna belo-rudeča zastava, katero mi vsi visoko spoštujemo. To nam ne bode nikakor v škodo! Morebiti to pomaga, mora pomagati, ako ni zle volje.

Ako je pa zla volja, tedaj ne ostaja drugo, nego da društvo preustrojimo v politično bralno društvo, katero bode imelo namen, priprosti narod poučevati o njegovih državljskih pravicah ter vzbuditi ga k onej zavesti, da bode brez strahu povsod tirjal, kar mu je postavno zagotovljeno. Tako društvo je pri nas zelo potrebno, kajti povsod se nemči in italijanči, a narod si ne ve pomoči. Društvo naj bi obsegalo ves sodnijski okraj in naj bi zborovalo v časih v Podgradu ali Materiji ali Jelšanah.

Prepričali se bomo, da bodo kmalu umolknille one neslane samohvale o hrvatskem in slovenskem rodoljubju, ki so zdaj pesek v oči nam, a prešlo se bode k resnemu delu, k činu, katerim prazne fraze ne bodo poti ovirale. Dela bode mnogo, s trudom bomo snajžili po vsih kotih, a naposled bomo veseli rodoljubnih uspehov. Na delo torej!

Plemeniti gospod pa naj, posnemajoč svojega častitega prednika Visintinija, oživi zopet nekdanjo „Cikorijo“.

Domače vesti.

Predsedništvo političnega društva „Edinosti“ vabi vse gg. odbornike in namestnike k seji, ki bode jutri 20. t. m. točno ob 10. uri predpoludne v prostorih „delalskega podpornega društva“ (Via Molin piccolo št. 1.) Na dnevnem redu je pogovor o bodočih mestnih volitvah. Ker je zadeva jako važna vabijo se vsi odborniki, da se je udeležo.

Imenovanja. Okrajnim pristavom so imenovani Vascon za Gradiško in Budinić za Motovun.

Hrvatsko-slovenski klub na poreškem deželnem zboru se je konstituiral koj začetkom zborovanja ter si izbral predsednikom g. dr. M. Laginja, tajnikom g. M. Mandića. Klub šteje devet poslancev.

V seji deželnega zbora v Poreču dne 16. t. m. zahteval je dr. Laginja, da se vzame v zapisnik, da je deželni predsednik dr. Campitelli držal nastopni govor zgolj v italijanščini, njegov namestnik dr. Dukić zgolj v hrvaščini in vladin zastopnik v obeh jezikih. Vladin zastopnik je s predlogom za svojo osebo bil zadovoljen. Z večino glasov je bil sprejet predlog, da se ne dovoli sodišču v Trstu, da nadaljuje svojo preiskavo proti zastopniku M. Mandiću radi tiskarskega prestopka. Živa razprava se je vnela na to mej Mandićem in Fragiaco, kateri je dolžil list „Našo Slovo“, da deluje proti interesom kmetkega prebivalstva v Istri. Četrta seja je danes.

Istrski deželni zbor. Nestrpljivost italijanske večine v deželnem zboru istrskim presega vse meje. Lah je ostal še vedno krvoločni lev, ki hoče za se vse prežesti: ovčici ne priveže ni koščeka. Uže prvi uradni telegrami, v kojih se je bralo, da so se držali govori i v hrvatskem, jeziku, razdražili so živce italijanskim volkovom in njunim glasilom. Besede lingua slava so ponatisnili z zdruzimi črkami ter se s tem rogali vladi, ki kaj takega dopušča. V tem, da je celo vladin namestnik g. Eluschegg izrekel v zbornici par besedij hrvatskih, uvidevajo ti uže posebne koncesije (!) slovanski stranki. Poreška kavka „Istria“ piše o tem: „Vlada je hotela dati koncesijo deželnozbornski manjšini, katera koncesija je v grenko očitjanje večini in vsej italijanskej pokrajini. Ta dežela (Istra), ker se radi svoje majhne obširnosti ne more zoperstaviti in se vspneti do veljave, mora pogoltniti to grenkost... in molčé trpeti!“ — Taka pisava bi pristojala pač kakemu irredentarskemu listu onkraj velike luže, kojemu je zabranjen uhod v naše dežele, ne pa glasilu istrskega zbora. Lahoni v Istri bi se prav radi odtrgali od Avstrije ter si s tem pridobili veljave ali tej njih srčni želji se upira hrvatska manjšina, ki jim ucinja toliko grenkosti! V govoru ali prav za prav v par hrvatskih besedah, koje je izustil vladin zastopnik, mi ne uvidevamo nikake koncesije. Ako smo do tega prišli, da se tudi v poreški zbornici govori slovanski, zasluga je to hrvatsko-slovenskih zastopnikov, ki bodo vedno skrbno čuvali to svojo pridobitev. V vsem pisanju in dejanju laške večine vidi se, da vlada v njej slepa strast ter da z njo ni možna umna sprava. Sporazumljenje in složno postopanje z našimi poslanci so Italijani odločno odbili; želé si boja in tega jim ne bode manjkalo kajti istrski slovanski poslanci se nikakor ne čutijo zadovoljne s tem, da jih je vladin zastopnik „milostno“ nagovoril v par besedah slovanskih, niti s tem, da je ista vlada pustila, da se zavžejo vsi mandati slovanskih poslancev. Manjšina je očitno izzivana; vržena je rokavica in boj se mora pričeti!

Dr. Holub znani potovalec po Afriki bode imel dne 5. prihodnjega meseca predavanje v tukajšnjem „Schiller-Verein-u“.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Trstu je daroval gosp. K. za plačano mu večerjo gl. 1.

Slovenščina pri tržaških sodiščih. Mej našimi okoličani je zelo ukoreninjena vera, da slovenščina pred sodiščem ni pripoznana ter misle celo, da jim bode vsaka slovenska uloga odbita. Zato se zatekajo, kadar iščejo pred sodiščem svojih pravik zakonitim pisacem, kateri jim sestavljajo laške tožbe. Te laške uloge pa ne donajajo našim ljudem one koristi, katere so pričakovali — dogodi se navadno, da jim sodnik tako ulogo na kratko odrine, ker je spisana po zakonem pisacu. Z druge strani pa imajo naši ljudje še večje troške, ker morajo take „dohtarje“ dostikrat bolje plačevati nego advokate. Vse te sitnosti bi si naši okoličani prav lahko prihranili, ako bi se hoteli naposled posluževati tudi pred sodiščem svojega jezika. Vsakdo bi si lahko sam sestavil one male tožbe, za katere sedaj drago plačuje zakonite pisace. Prihranil bi si denar in njegova slovenska uloga bi bila prav tako naglo in pravično rešena v slovenščini, kakor italijanska tožba zakonitnega pisaca. Pri sodišču je vedno toliko slovenskih sodnikov, in ako bi jih primanjkovalo, morali bi se dobiti, da ugodijo slovenskim strankam. Zato še enkrat priporočamo vsem Slovincem naj se poslužujejo vedno svojega jezika, ker je samo od nas odvisno, ali je naš jezik pred sodiščem ravnopraven ali ne. Slovenske tiskovine za bagatelarne in druge tožbe ima na prodaj tiskarna Dolenc v Trstu. Nadjamo se, da se jih bode naše občinstvo bolj posluževalo nego do

sedaj. S tem bode koristilo sebi in narodni stvari.

Viljem Levi urednik zloglasnega lista „Il Corso“, v katerem je prav po čifutski napadal poštene ljudi in se rogal vsej moralni in poštenju je obsojen na 10 mesecev ječe zaradi sleparstva. Rečeni urednik je bil lanskega leta še trgovec ter je nepošteno faliral. To je pač zaslužena kazen.

Popravek. Naproseni objavljamo tudi danes, da ni bil obsojen kapovila iz Kontovelja ampak proseški kapovila M. Cibic na 10 dni zopora in vplačanje sodiščnih troškov. O tej zadevi bavi se slednjič tudi „Piccolo“ od 15. t. m. po svojej navadi zabavljajoč na našega poslanca g. Nabergoja in braneč čast svojega pristaša kapovile. Zamorec umiva zamorec.

Prestop občinarjev iz Podrage k pravoslavju smo omenili ob svojem času. Isti daje povod raznim nemškim in laškim časnikom sikati svojo jezo in gnjev nad avstrijske Slovence ter klicati vlado na pomoč proti očitnej veleizdaji in panslavizmu. Zadnja „Istria“ obširno razpravlja to zadevo ter se z nečuvno brezsrčnostjo zaganja v slovansko duhovščino na Primorskem, koje imenuje edini uzrok temu prestopu. Članek polen laži, sumničenja, nesramnosti in blata na vse kar je slovansko, zaključuje se tako le: „Dogodek v Podragi — čeprav bi se začasno zadušil — ne ostane osamljen; mi si lahko pričakujemo, da se bode ponovil po več krajih na kmetih, ko pride za to ugoden duševni položaj. Kjer istega še ni, ni to odvisno od duhovščine — razun malih izjem — temveč od prirojenega razuma kmetov in od razumnosti po mestih“. Škof Flapp mu je „vzvišen nad strankami“ ker očitno drži z Lahii v škodo Slovanom. Slovanski duhovniki so tedaj tej lahonskej bedasti čenci učitelji — nevere; mestno italijansko razumnštvo (— vzgojeno za bogokletje in oboževajoče znanega prekuha in trosilec nevere Giordana Bruna, očitni nasprotniki sv. očeta Papeža in sramotilci sv. katoliške vere sploh, oboževalci Garibaldija itd. itd.) — ti ljudje so stebri katoliške cerkve in njeni pravi učeniki! „O quanta aberratio mentis!“ —

Razstavo v borznej pritličnej dvorani je odprlo tržaško društvo za obrt in umetnost.

Slovnica italijanskega jezika. Knjiga ki jo je pod tem naslovom pred kratkim izdala in založila „Matica Slovenska“, gre kakor se kaže, prav dobro med svet. Da se društveniki, ki je žele ne bi preveč zanašali, bodi jim povedano, da se knjiga dobi le kot založna pri Metici ali pa v različnih knjigotržnicah proti kupni ceni 1 for. posameznim iztisom.

Plačevanje davkov po poštinih nakaznicah. Finančni minister je vsled prošnje Praškega mestnega sveta dovolil, da smejo davko-plačevalci davčnim uradom pošiljati davke tudi po poštinih nakaznicah.

Preosnova direktnih davkov. Pri finančnem ministerstvu snujejo zdaj načrte za preosnovo direktnih davkov, t. j. dobarine in dohodarine. Dotične predloge predložile se bodo uže v prihodnjem zasedanju državnega zbora.

Preustrojba pravnih studij. Dne 21. t. m. se bode sešla na Dunaju enketa sklicana po naučnem ministerstvu na pogovor glede preustrojbe juridičnih studij na avstrijskih vseučiliščih. Pogovarjala se bo ob uravnanju denarnega prasanja kolegij, o preosnovi zgodovinsko-pravnih studij in marisičem drugem.

Kranjsko-hrvatska železnična proga se začne menda graditi prihodnje leto. V prihodnji proračun se bode stavil tudi prvi obrok ki ga bode izdala država za zgradbo kratke železnične proge ki bode vezala Kranjsko s Karlovcem oziroma s hrvatskimi črtami. Proga bode stala 1,200,000 gl. ter bode država prispela z 800,000 gl.

„Učiteljski Tovariš“ ima v 20. številki nastopno vsebino: Občni zbor „Društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in

sirotam.* — Občni zbor „Narodne žole“.
— Občni zbor „Slovenskega učiteljskega
društva“ v Ljubljani. — Domača vzgoja.
— Svitoslav i Danica. — Domožnanstvo
kranjske vojvodine. — Dopisi.

„Kmetovalec“ ima v 19. številki na-
slednjo vsebino: Kako brez tehtnice spoz-
nati težo goveje živine. — Državna trtno-
ušna komisija na Dunaji. — Razne reči.
Vprašanja in odgovori. — Gospodarske
novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske
družbe kranjske.

Sodna obravnava proti Rossi-ju, Ul-
Imannu in Zampieri radi političnih prestop-
kov se bode menda kmalu vršila. Isti so
odšli predvčeranjem jutraj z brzovlakom
v Inomost na Tirolsko.

Včerajšnji „Piccolo“ kaj sočutno in
ganljivo omenja to srce pretresajočo vest
rekoč, da so policisti uže ob 3 urah jutraj
zbudili te tri narodne mučenike, koji so
najbrže takrat sanjali o lepej domovini
onstran velike luže. Na postajo je je
spremilo šest oboroženih angeljev varuhov.
Posebnih demonstracij in slavnosti o tej
priliki ni bilo!! —

Izpred sodišča. 39letni kamenosek L.
Rath je imel odgovarjati dne 28. mi-
nolega meseca radi postopajstva. Bil je ob-
sojen na dva tedna ječe in polic. nadzira-
nje. Ker je pa pretil sodniku g. dr. San-
cinu, obsojen je bil predvčeranjem zopet
na 8 mesecev zapora.

Ostrupljeni po zavžitih gobah. V Ce-
ronu pri Gorici sta minole dni zbolela za-
konska Pobaj po zavžitju strupenih gob.
Žena je umrla, mož se nahaja v smrtni
nevarnosti.

Nagloma umrl je nek 50letni hlapec,
kojega so našli predvčeranjem v hlevu M.
Decilia v ulici Molino a Vapore mrtvega
na listju. Truplo so prenesli k sv. Justu.

Strašna smrt. Neka gospa Kat. Roth
je živala pri mizi nad katero je visela pe-
trolejeva svetilka. Zanja pade in se raz-
treščila, goreča tekočina vname tudi obleko
uboge gospe, ki se je vsa opekla. Prvi
jej je prihitel na pomoč g. dr. Mandić. Ne-
srečnica je v sredo po noči umrla v strašnih
bolečinah.

Samomoril. V Podgori pri Gorici so
našli obešeno truplo nečega A. Brankovića
trgovca sè žitom. Obešeno je bilo tamkaj
kacih 10 dni in uže vse segnjito. — V
Romansu se je nek Bekar vrgel v vodnjak.
Žalostno.

Požar je nastal minolo sredo popoldne
v skladiščih sena in krme tukajšnjega
društva „tramway“ v ulici Giulia. Ogenj
so kmalu pogasili na mesto došli ognje-
gasci. Škode je kacih 3000 gld. Poslopje
in krma sta bila zavarovana.

Obsodbo k smrti onega M. Stefanuttija,
kojega je k smrti obsodila porotna sod-
nija v Trstu, je potrdilo tudi višje državno
sodišče na Dunaju.

Tatvina. Neznani lopov je povabil
šletno deklico hčerko čevljarja A. Okre-
tića v ulici S. Francesco ter je snel uhane
v vrednosti 5 gld. 80 kr. In to navzlic
neštevilnim stražarjem po mestu.

Nenavadna rodovitnost. V Malad City
v Zjedinjenih državah v Ameriki je neka
gospa imenom Hiram Snell porodila h kratu
šest otrok, tri moške in tri ženske. Vsi
novorojenčki vkupe tehtajo osem liber ter
so popolnoma razviti. Mati se čuti dobro;
tako dobro se pa menda ne čuti njen mož
— sročeni oče, ki je dobil šest otrok nakrat

Listnica uredništva
Gosp. 2 v 4. — Poslano sprejeli ter pride
o priliki na vrsto. Za kaj enacega se vam pri-
poročamo i v prihodnje ker isto ugaja pripro-
stemu ljudstvu, kojemu je naš list v prvaj vrsti
namenjen. Srečen pozdrav!

Tržno poročilo.
Cene se razume, kakor se prodaje na debelo blago
za gotov denar).

Kava	Mocca	100 K.	130.—	132.—
Rio biser jako fina				
Java				
Santos fina		106.—	107.—	
— srednja		100.—	101.—	
Guatemala		110.—	112.—	
Portorico		122.—	125.—	

San Jago de Cuba	130.—	132.—
Ceylon plant. fina	125.—	127.—
Java Malang. zelena	111.—	113.—
Campinas	—	—
Rio oprana	—	—
— fina	106.—	108.—
— srednja	99.—	101.—
Cassia-lignea v zabojih	32.—	—
Kaciov cvet	450.—	460.—
Ingber Bengal	21.—	22.—
Papar Singapore	80.—	81.—
Penang	61.—	62.—
Batavia	73.—	74.—
Piment Jamaika	42.—	43.—
Petrolej ruski v sodih	100 K.	8.10
— v zabojih	9.—	—
Ulje bombažno amerik.	39.—	40.—
Leece jedilno j. f. gar.	43.—	44.—
dalmat. s certifikat.	41.—	42.—
namizno M.S.A. j. f. gar.	56.—	58.—
Aix Vierge	66.—	68.—
— fino	63.—	64.—
Božični puljski	6.50	6.75
dalmat. s cert.	8.25	8.50
Smokve puljske v sodih	12.—	—
— v venci	14.—	—
Limoni Mesina	7.—	7.50
Pomeranče sicilijanske	9.—	9.50
Mandlji Bari I. a.	100 K.	96.—
dalm. I. a. s cert.	98.—	100.—
Pignoli	72.—	74.—
Riz Italij. najljepši	19.25	19.50
— srednji	18.75	19.—
Rangoon extra	15.75	—
— I. a.	14.25	14.50
— II. a.	12.50	12.75
Sultanine dobre vrste	33.—	35.—
Suho grozdje (opaša)	16.—	—
Cibebe	—	—
Slaniki Yarmouth I. a.	sod	12.—
Polenovke srednje velikosti	39.—	—
— velike	—	—
Sladkor centrifug. v vrečah	100 K.	35.50
— s certifik.	—	—
Fazol Coka	10.50	—
Mandoloni	9.25	—
svetlorudeči	9.75	—
temnorudeči	—	—
bohinjski	10.50	—
kanarček	—	—
beli, veliki	9.75	10.—
zeleni, dolgi	—	—
— okrogli	—	—
mešani, štajerski	—	—
Maslo	90.—	92.—
Seno konjsko	2.40	3.—
volovsko	2.40	3.30
Slama	3.—	3.40

Dunajska borza	
18. oktobra	
Enotni drž. dolg v bankovcih	— gld. 84.45
— v srebru	85.15
Zlata renta	100.35
5% avstrijska renta	99.80
Delnice narodne banke	921.—
Kreditne delnice	306.25
London 10 lir sterlin	119.35
Francoški napoleonori	9.48
C. kr. cekini	5.57
Nemške marke	58.47

Mladenič,
28 let star. zmešan. doma iz Barkovelj
hišna številka 180., zginil je dne 14. t. m.;
oblečen je bil v modrih hlačah, temno
flanelo, klobuk mehak, širok, črn; obrat
kratkostrižen, težko govori, manjka mu
en zob spredaj. Visoke je postave, suh in
močan.
Naprosen je vsak, koji kaj izve ili ga
najde, da ga pripelje ili nemudoma javi.

J. & S. KESSLER
BRNO
Ferdinandova ulica
št. 7E

največje in najcenejše ku-
povališče za zimsko dobo.

Največja zaloga primernih
božičnih darov.

Ceniki o preobleki ali perilu
za gospe in gospe in o ga-
lanterijah, uzorci sukna in re-
zanega blaga zastoj in franko.
Pošiljatve s poštnim povzetjem.

16—10

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine pristo!

Visokočastiti duhovščini
priporočam se vljudo podpisani v napravo cerk-
venih posod in orodja iz čistega srebra, kineš-
kega srebra in iz medenine najnovejšje oblike, kot
monstranc, kelihov,
svetilnic in svečnikov
itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsa-
kega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu
ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt

Teodor Slabanja,
15—24
srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17

Stare reči popravim, ter jih v ognju pozlatim
in posrebrim. Čč. gg. naročniki naj mi blagovole
poslati iste nefrankovane. 24—20

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine pristo!

SUKNO

razpošilja proti gotovini ali po
povzetju po prav nizkih cenah
in samo dobre kakovosti:

3.10 m. dolg za 1. obleko f.	3.50
3.10 " " " " f.	4.90
3.10 " " " " f.	7.—
3.10 " " " " fino f.	12.—
3.10 " " " " prav fino f.	16.—
2.10 " " " " vrh. suk. fino f.	6.—
2.10 " " " " prav fino f.	8.—
2.10 " " " " zimsko sukno f.	5.—
2.10 " " " " fino f.	9.—
1 m. loden 135 etm. širok f.	2.50

Tuchfabriks-Lager 2-15
FRIEDRICH BRUNNER,
Brünn Fröhlichgasse 3.
Uzorci brezplačno in franko.

Tiskarna Dolenc

ima v svoji zalogi vsakovrstnih, elegantnih vizitnic,
po jako nizkih cenah.

FILIJALKA
c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.
Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na 4-dnevni odkaz 2 1/4 %
8- " " " 3-dnevni odkaz 2 1/4 %
30- " " " 3-mesečni " 2 1/4 %
80- " " " 6- " " " 2 1/4 %

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, ka-
teri se nahajajo v okrogu pripozna se nove
borestna tarifa na temelju odgovodi od 22.
oktobra, 26. oktobra in 18. novembra.

Okrožni oddel.
V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obresti

Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pečto, Brno, Lvov, Reko, kakor
za Zagreb, Arad, Bozen, Gradec, Hermanstadt,
Inomost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja
vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov
24—19 pri odbitku 1% provizije.

Predjmi.
Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z
odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Ber-
linu ali v drugih mestih — provizija po po-
godbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.
Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat
ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po
pogodbi.

Trst, 18. oktobra 1888. 20—24

Občinski tajniki
in druge osebe razumne, katere prihajajo
mnogo v dotiko z občinstvom, spretno in
zanesljivo naj pošljejo svoja prasanja radi
izdatnega zasluzka, ki vedno narašča ter
traje več let, na „G. A. G. 1867“ Graz,
postlagernd. 5—10

JAKOB KLEMENC
trgovec 5—6
Via S. Antonio.

Ima v zalogi velik izbor raznovrstnega lepoga
volnenega blaga za žensko obleko, v zalogi
se vedno nahaja v veliki množini izborne ko-
tonine, baršuna, platna in flanel v raznih
barvah. Dobre se bela zagrinjala vsake vrste
in velikosti. Postreči more z najlepšimi namiznimi
prti, volnenimi robei, pledi in drugimi ženskimi
ogrinjali. V obilni meri se dobi za gospe vsake-
tere preproge in lišpa za plese in žonitvu in to
vedno novo, moderno in nezaležano blago. Vsaka
naročba na deželo (po obrazcih ali muštrih) se
izvrši hitro in točno ter lahko nekatere vrsti
blaga brez daca na deželo pošlje. Svilnato blago
je vedno najnovejšega izdelka; svičate trakove
vsake velikosti za plese, ali za nagrobne vence,
kakor tudi zlato in srebrne franje se dobe na
izbor. Ima za slovenska društva trobojne svilnate
trakove v raznej širokosti. Za obilno naročbo se
priporoči vsem p. n. domačinom, da ga pogostoma
z naročili počastli.

Brnsko sukno
za elegantno
jesensko ali zimsko obleko
v odrezkih po m. 3/10. to je 4 cunajske vatije
vsak kupon za
gld. 4.30 iz fine
gld. 7.75 iz čnejše
gld. 10.50 iz jake fine
gld. 12.40 iz najčnejše

pristine ovčje volne
kakor tudi sukno za površnje sukne, čestlano
sukno, pleteno z svil. zimsko valjano sukno,
sukno za love, tkanine iz nit, katere se dajo
prati, fino in najčnejše črno sukno za salone obleke
itd. itd. pošilja proti povzetju iznosu realna in
svidna, jako dobro posnana

tovarniška zaloga sukna
SIEGEL-IMHOF
v Brnu Brünn.
Izjava! Vsa kupca je dolg 3/10 m. in širok 136
etm., torej zadostuje popolnoma za kompletno obleko
za gospodo.
Tudi se daje kolikor metrov se želi Jamči se,
da se odpolje natančno blago po izbranih uzorci.
Uzorci zastoj in franko. 7—20

TRZASKA HRANILNICA
Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od
50 toč. do vsacega zimska vsak
dan v tednu razen praznikov, in to
od 9—12 ure popoldne. Ob ned. lah
pa od 10—12 ure dop. Obresti
na knjižice. 4%
Plačuje vsak dan od 9—12 ure popoldne.
Zneske do 10 gld. precej, zneske
preko 100 do 1000 gld. mora se od-
povedati 3 dni, zneske preko 1000
gld. pa 5 dni prej
Eskomptuje menjice domicilirane na tržaš-
kem trgu po 4%
Poročuje na državne papirje avstro-ogrške
do 1000 gld. po 5%
višje zneske od 1000 do 10000 gld. v
takoem računu po 4 1/2 %
Večje svote po dogovoru.
Daje denar proti vključenju na posredstva
v Trstu. Obresti po dogovoru.
TRST, 1. aprila 1889 20—24

NAZNANILO.

Tvorniška zaloga sukna Dokler je še kaj v zalogi! Ostanki brnskega sukna 3/10 metrov za celo zimsko obleko f. 3.75	Kape iz pliša za moše in dečke, 6 kom. f. 1.50	Namizni prti laneni, vseh barv, 3 komadi 1/4 2 for., 3 komadi 1/4 1 for.	Oxford, najnovejši uzorec 1 komad (30 komolcev) f. 4.50
Angleško švicot-blago 9/10 metrov za celo moško obleko I. f. 8.50, II. f. 7.50, III. f. 6.—	Potna ogrinjala (plaid) 3.50 m. dolg, 1.60 m. širok f. 4.50	Prtilci (serviete) laneni 1/4 četrtni, 6 kom. f. 1.20	Šifon za moško in žensko perilo, 1 kom. (30 komolcev) f. 1. f. 3.50, II. f. 4.50
Blago za zimsko suknje šne baše, moderne barve 2/10 m. 10 for., II. 6 for.	12 šepnih rutic zarobljenih, z barvanimi robci za moške f. 1.20, za ženske f. 1 for.	Perilo za gospe 6 ženskih sraja iz najmočnejšega platna z zobča- stim oblikom f. 3.20, z vezanjem 5 for.	Prosniki baršant 1 komad (20 kom. leev) bel ali rudeč f. 1, 1/2 šifon ali rujav, f. 5
Pravi štajerski loden za lovske suknje in obleke, nepo- kvarljiv, 1 meter f. 2.85	Zavese, plahte, preproge Zavese od jute najnovejša risarija, popolna, v dvh barvah f. 2.30, v štirih barvah f. 3.50	3 ponočni korzeti iz fin šif. z vezanjem I. 4 f., II. 1 f., 30	Kanevas za posteljne preproge 1 komad (30 d. komolcev) f. 1. f. 6, II. 5.20
Blago za svrhu suknje barve po najnovejši modi, 1/10 nejše baše 2/10 m. za cel svrhuik 6 for.	Garniture od jute z ogrinjali za postelje in i. namizni prti, najnovejša turška risa- rija v dvh barvah, f. 3.50, v štirih barvah 6 for.	Predpasniki za ženske iz orforda, kretona, surovega platna ali šifona, 6 komadov f. 1.60	Atlasov gradl za posteljne preproge 1 kom. (30 d. komolcev, I. f. 50, II. f. 5.50
Modno blago za gospe Srajce za gospe iz šifona, kretona, orforda, naj- boljši izdelek I. f. 1.80, II. 1.20	Prešita zimska pokrivala iz ruša, popoln dolga in široka, 1 komad 3 f.	Spodnje suknje iz klobu- čevine, bogato taurirane, rudeče, sive ali drapirane, 3 kom. 3 for.	Modno blago za dame. !! Kup o priložnosti !! Zimski Nijer-loden za ženske obleke, najboljšje vrste, 10 m. f. 3.20
Oxford-srajce za delalce močne, dobre baše, 3 komade I. f. 2.—, II. 1.40	Jacquard-Manila hodna preproga, 10 metrov dolga, trpežno blago f. 3.50	Damastne vbrisaške iz lane, 6 komadov za franžami f. 1.80, z obrobkom f. 1.20	Kariran modno blago 60 cm. široko za spalne suknje in eteške obleke, 10 m. f. 4.—
Spodnje hlače ali svitice iz najmočnejšega platna, koperja ali baršanta I. f. 2.50, II. f. 1.80 za 3 komade	Garniture od ripsa z ogrinjali za postelje, i. namizni prti, najmodnejše barvane f. 4.50	Nogavice za ženske simke, bele ali barvane, 6 parov pletene f. 1.50	Joupon i tročono blago v vseh barvah, I. f. 3.50, II. f. 2.80
Normalno perilo Jaegerov sistem, sama volna, za gospe in gospe f. srajca f. 3.50, f. hlače f. 3, iz bombaža f. 1.50 kom.	Rjuhe (plahte) 1 kom. brez šiva, 2 m. dol. f. 1.50 Gotov slamljak 2 m. dolg, 1 komad, I. f. 1.10, II. 90 kr.	Platnina in tkanina 1 komad — 20 komolcev	Flanelna Valeria najnovejši uzorec, 10 m. f. 2.50
Moške nogavice simke, bele in barvane, pletene 6 parov f. 1.10	Konjske plahte, težke vrste z obrobki, 100 cm. dolge, 130 cm. ši- roke, I. rumena f. 2.50, II. siva f. 1.50	Domače platno močne vrste (30 komolcev) 1 kom. 1/4 f. 5.50, 1/4 f. 4.25	Kalmuk najnovejši uzorec, 10 m. f. 2.70
	Flanel-šte rute za na glavo za ženske, zelo tople 3 komadi I. 2 for. II. 25 kr.		Baršant za obleko najnovejši uzorec pristne barve, 10 metrov, f. 3.—
			Kasmir dvojne širokosti črn in barvan, 10 m. for. 4.—
			Atlas od volne, dvojne širo- kosti, črn in barvan, 10 m. f. 6.5

Lastnik pol. društvo „Edinost“. Izdajatelj in odgovorni urednik Julij Mikota. Tiskarna Dolenc v Trstu